

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 4 dec. 2006

Rapport från Elmia sid 6-7
Linjärbeskrivning sid 8

Bilder från Elmia-06

Elin med 188 Nicolina, foto Kristina Torén

Elin med korna vid uppställningen, foto Kristina Torén

Innehåll

Bilder från Elmia	2
Ordförande har ordet	3
Föreningsadresser	4
Redaktörsord	4
Tankar från sidan	5
Reportage från Elmia	6-7
Linjärbeskrivning	8
Info från avelskommittén	9
Aktuella semintjurar	10-12
40 Pelle	13
Bevarandearbete	14
Lite av varje	15
Ko-raser	16
Julkuriosa	17
Livdjursförmedling	18
Mer Elmiabilder	19
Gott slut	20

Tidningen Fjällkon

Redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax, kväll: 08/656 88 09
e-post: kristina.toren@comhem.se

Ansvarig utgivare:
Håkan Andersson

Redaktionskommitté:
Robert Eklundh
Kristina Torén
Evy Schale

Tryck:
Tryck Jouren, Uppsala

Tidningen Fjällkon är Svensk
Fjällrasavels medlemstidning som ges ut
ca 4 ggr per år. Däremellan skickas
aktuell information ut.

Annonseringen med radannonser i tidning
och info-blad med Lex. "Köpes/Säljes"
är gratis för medlemmar.

Samtliga artiklar i Tidningen Fjällkon
är författade av redaktionskommittén
om ej annat anges. Åsikter framförda
i signerade artiklar delas inte automatiskt
av Svensk Fjällrasavel, utan
är författarnas egna.

Tidningen får i korta drag citeras om
källan anges. Eftertryck är dock
förbjudet utan skriftligt tillstånd från
Svensk Fjällrasavel.

ISSN 1401-7806
Utgivningsbevis PRV nr 21560

Medlemsavgift:
300,- insättes årligen helst på
Svensk Fjällrasavels BG 5361-8070.
PG 833 53 62-3 går också bra.
OBS! Skriv ditt namn och adress!

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 4 Dec. 2006

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Hej alla ni!

Så var det då dags med en ny ledare.

Efter en torr sommar och regnig men varm höst så har vi här i söder ändå lyckats få ihop grovfoder av hyfsad mängd och god kvalitet.

Har också hunnit med att delta i lantrasforum, vilket var givande med tanke på många gemensamma frågor i bevarandearbetet. Många starka själar där som är villiga att kämpa för något som är unikt för Sverige.

Jag hade också förmånen att komma till Elmia och vara representant i fjällrasavels monter. Väldigt trevligt att träffa alla er medlemmar och intresserade blivande fjällkoägare. Ett mycket intressant och överraskande möte var när tre tjejer kom fram till monitorn. Av klädsel och förande att döma var de helt klart inte koägare. Det visade sig att de var intresserade av våra fjällkors fantastiska hudar. Tjejerna kom direkt från en inredningsmessa i New York och det mest exklusiva där hade varit just en fjällkohud som av någon grundläggande anledning hamnat där på andra sidan Atlanten. Enligt dem hade vi världens potential. Kanske något att tänka på!?

När vi nu närmar oss ett nytt år och för många nya miljöstödsåtagande samt frikopplingen av mjölkstödet aviseras tyvärr att många tänker sluta med mjölkproduktionen.

Även om det kan kännas jobbigt efter ett besvärligt växtodlingsår och dessutom lågt mjölkpris så uppmanar jag Dig till att räkna efter en extra gång och kanske ännu en. Ofta är det inte mjölkproduktionen i sig som är olönsam utan väldigt höga maskinkostnader. För att minska dessa kan en lönsam sak vara maskinsamverkan alternativt att hyra in maskineri.

En annan sak jag tycker man ska ha i åtanke innan man låter den sista kon lämna bålet är om man verkligen är beredd att vara hemifrån uppemot tio timmar om dagen och pengarna man tidigare trodde skulle bli över går istället åt till att fylla bensintanken gång på gång.

Med förhoppning om att så många som möjligt stannar kvar i mjölkproduktionen med fjällkor samt som medlemmar i vår förening önskas samtliga en riktig
GOD JUL och ett GOTT 2007!

Omslagsbilden

463 Flinga (7174 Mint - 41 Duvolen), fick bli omslagsflicka denna gång! Foto: Kristina Torén

Svensk Fjällrasavel

hemsida www.fjallko.se

Ordförande:

Håkan Andersson
Attarp 106
240 33 Löberöd
tel/fax: 0413-322 27
mobil: 070-322 22 57

Vice ordförande:

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Kassör:

Siw Andersson
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Sekreterare:

Evy Schale
Killhult
312 98 Växtorp
tel/fax: 0430-311 18

Övriga ledamöter:

Robert Eklundh
Kanalvägen 904
811 95 Järbo
tel/fax: 0290-705 25

Joachim Gustavsson
Görshorva, V. Harg
595 91 Mjölby
tel/fax: 0142-250 42

Louise Lindqvist
Andersfors 5797
820 70 Bergsjö
tel: 0652-53033

Suppleanter:

Göran Lundström
Glädjens gränd 12
903 63 Umeå
tel: 090-311 16

Thomas Lundholm
Brottan
820 77 Gnarp
tel: 0652-207 00

Fredrik Olsson
S. Harads 65
960 24 Harads
tel: 0928-200 35

Valberedning (s. k.)

Kenneth Lundgren
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Revisor:

Lennart Olofsson
St Bredäng 10
461 95 Trollhättan
tel: 0520-42 32 90

Revisorssuppleant:

Tove Undin
Stöpafor 473
686 93 Sunne
tel: 0565-921 92

Livdjursförmedling:

Mårten Dahlberg
Mariebergs Gård 1296
872 96 Bjärträ
tel: 0612-532 67
fax: 0612-531 07
OBS! Tel. tid måndagar
12-13

Stambokföring:

Göran Lundström
Glädjens gränd 12
903 63 Umeå
tel: 090-311 16

Renrasighetsintyg

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Fjällnära kommitté:

Ivan Eriksson (s. k.)
Torsvi Svanviken
745 99 Enköping
tel: 0171-830 35
Martina Bremer
Tove Undin
Lars-Göran Lindgren

Avelskommitté

Joachim Gustavsson (ordf)
Mårten Dahlberg
Robert Eklundh

Tidningen Fjällkon

Expedition och redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax: 08-656 88 09
kväll, fax: ring först

Ansvarig utgivare:

Håkan Andersson

Redaktionskommitté:

Robert Eklundh (s. k.)
Evy Schale
Kristina Torén

Redaktörsord

Hej!

Här kommer sista numret av Fjällkon för i år! Denna gång blev det bara 20 sidor, men dom är välfyllda! Mest handlar det naturligtvis om Elmia som var den 18-21 oktober, men det finns också annan intressant läsning såsom om bevarande-arbete i Litauen, lite julkuriosa dock handlar den inte om kor den här gången, lite om alla olika kor-raser som finns i Sverige m.m.

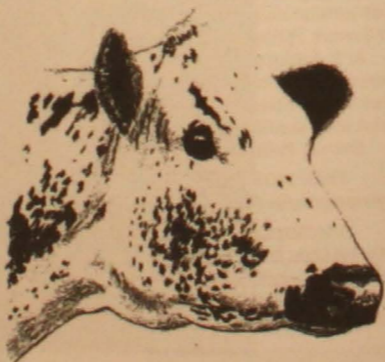
Hösten har som vanligt gått rasande fort, höjdpunkten var förstås Elmia, där jag var med alla fyra dagarna för en gångs skull. Det fungerade bra att dela monter med Rödkulle-föreningen (säger jag som är partisk och mest stod på Rödkulleföreningens sida iklädd Rödkulleföreningens tröja....). Hade ordnat med bilderna som vi hade bakom oss på väggen och haft fullt sjå med att få med mig allting, tidningar, broschyrer m.m. Tycker att det är ett bra betyg åt utställningen när nästan alla tidningarna och broschyrerna gick åt! Vi hade ett bra samarbete föreningarna emellan, även med SKB-föreningen, och det är alltid lika roligt att träffas!

Fick en mycket glad nyhet i dagarna, jag ska bli faster till våren (det är på tiden, brorsan är snart 44...) och de tog i ordentlig med tre stycken på en gång!!! Det ska bli mycket spännande!

Så lackar det ju mot jul med allt vad det innebär av pysslande, pyntning och planering... Ta det lugnt och stressa inte, det brukar bli bra till slut.

Ha nu en riktigt GOD JUL och ett GOTT NYTT ÅR!

Kristina

Tankar från sidan

När man ser det litegrann såhär från sidan

Jag fick ett infall. Varför inte skriva en insändare när jag ändå sitter här och hjälper pappa (ordf Håkan Andersson) med sin %ledare%.

För att ni ska förstå mitt perspektiv ska ni veta att jag är uppväxt till hälften på landet och hälften i staden. Jag trivs otroligt bra när jag går i högklackade skor på asfalterade gator och torg, men av någon konstig anledning trivs jag helt fantastiskt bra även i gummistövlar i smutsiga stallgångar och på leriga åkrar.

Meningen med denna insändare är att ge er bönder, kodyrkare, naturälskare, egenföretagare, eller vad ni nu vill kalla er, några tankeställare från en person med lite perspektiv och med livlig fantasi.

Det bästa med att höra det från någon man inte känner tycker jag är att om det man hör är helt befängt, eller värst av allt, FÖR sant så kan man bara avfärda det och skylla på att personen i fråga inte har en aning. Om det däremot skulle visa sig att jag lyckas kläcka ur mig något smart kan ni kanske själva använda det i någon diskussion. Jag kommer ju ändå inte vara där och säga: -Men det där sa ju jag!

Till att börja med undrar jag om ni vet hur få förunnat det är att hitta sin nisch så som jag uppfattar att ni lantbrukare har gjort. Att vara bonde är ju en livsstil, en hobby, ett arbete och något som man faktiskt måste brinna för om man ska stå ut dag efter dag, år ut och år in. Hur orkar ni annars ge er ut oavsett väder, vind eller eventuella sjukdomar. Även om jag inte till fullo har sett var tjusningen ligger kan jag nog kanske ändå ana var en bonde hittar sin själsliga ro.

Är det för att ni arbetar för er själva och ändå ger något som hela Sverige och världen är beroende av? Är det för att när ni ger er ut i stallet kan ni vara er själva för en stund? Är det för att hur snabbt jorden än snurrar så märker inte djuren och grödorna av det? Allt ska fungera lika bra ändå. Eller är det för att när djuren smitit ut ur hagen kvittar det hur mycket barnen eller övriga familjen tjatat, du har en perfekt ursäkt: Djuren måste in!

Nästa sak som jag har grunnat på ett bra tag nu. Varför väljer man att ha fjällkor? Pappa brinner för de små envisa djuren, men jag kan inte se

charmen.

De är mer envisa än en åsna, inte en chans att man tvingar en fjällko till något. Allt är på hennes villkor. De är mycket mer rörliga än andra kor. När en kviga av annan ras sparkar lite under en inmjölkning så har fjällkorna redan skickat en tvärs över stallet med en välriktad spark någonstans i huvudhöjd. Inte blir det bättre med åren heller. (Pappa säger att jag mjölkar för sällan. Att de lär känna en efterhand, men så kan det väl inte vara?)

De är mer rymningsbenägna än andra djur. När "vanliga" kor tagit sig igenom stängslet hittar man dem snart en bit bort, ganska sugna på att komma hem igen. Fjällkorna däremot har för det första rymt långt innan de andra ens tänkt tanken. För det andra har de transporterat sig åtskilliga kilometer bort utan en enda tanke på att vända hem igen. Kan ju alltid försöka driva dem åt rätt håll, men som vanligt utan framgång tills hon själv bestämmer sig för att promenaden är över för denna gång.

Visst tycker väl jag också att man ska bevara en lantras, men enligt mig ska det få stanna vid det. I den industriella mjölkproduktionen passar inte fjällkon in tyvärr. Däremot ska ju ni som orkar gå emot strömmen och som faktiskt tycker om "det lilla monstret" ha en stor eloge.

Till sist så vill jag dela med mig av en kommentar som jag hörde för många år sedan. Det var när vi i lågstadiet skulle bestämma en familjedag för klassen. En klasskompis sa att vi fick ta det en lördag eller söndag för då var alla föräldrar lediga. Jag svarade att min pappa som var bonde jobbade alla dagar i veckan. Hon tittade på mig och frågade om han även jobbade julafton. Självlklart fick jag svara att: -ja det gjorde han ju.

Efter några sekunders tänkande utbrister hon:

- Bönder måste antingen vara galna eller verkligen älska det de håller på med.

/Veronica, bonden med högklackat

Elmia-06

Uppvisning i ringen: Mårten och 463 Flinga, Elin med 188 Nicolina och Hanna Rydström med Rödkullan 380 Vippra. Foto: K T

18-21 Oktober genomförde Svensk Fjällrasavel djur & inomgårdsutställningen på Elmia i Jönköping.

Vi hade två kor med samt en monter i Svensk Mjölks monteravdelning. Det var några riktigt hektiska dagar med uppvisning av korna och en strid ström av intresserade människor som kom till vår monter, där vi delade ut tidningar och informationsmaterial till dem som ville ha. Vi som ställde upp som personal var våran utställningsansvariga Mari Magnusson (fd Strand) samt Mårten Dahlberg, Göran Lundström, Joachim och Elin Gustavsson och Kristina Torén.

I den här artikeln tänkte jag (Joachim) berätta hur det är att vara med på Elmia som utställare om det går, för när man är så pass involverad i föreningen går båda åtagandena ihop.

Förberedelserna började redan efter stämman. Först och främst skulle vi bestämma vilka kor som skulle få vara med som representanter för rasen. De två viktigaste kriterierna för att få vara med är en god exteriör, alltså bra bedömda på den linjära beskrivningen och ett bra lynne (stabla och lugna). För hur det är så blir det ju helt annat för djuren att vara ute på sådant här än att vara hemma i sitt bås i lagården. Så därför är det nödvändigt att korna som är med inte är nervösa.

De två korna som vi slutligen bestämde oss för var 463 Flinga efter en egen stambokförd tjur 7174 Mint och Mf: 41 Duvolen, hon har på 3,8 år mjölkat 7958 X 4,3, 3,3 = 355, 267 och är bedömd vid stambokföringen med Juver 83, Ben 86, Typ 83 och Helhet 84.

Den andra var 188 Nicolina som för övrigt har varit med i dessa sammanhang tidigare. Hon är efter 3 Peter med 6775 Sigge som morfar.

På 3,8 år har hon mjölkat 6340 X 4,5, 3,7 = 283, 2??, och är bedömd: Juver 82, Ben 82, Typ 83 och Helhet 82.

Det har varit en hel del förberedelser för att få korna okej med klövvård, klippning, tvättning och tvättning igen, veckan innan Elmia så tvättades korna en gång om dagen.

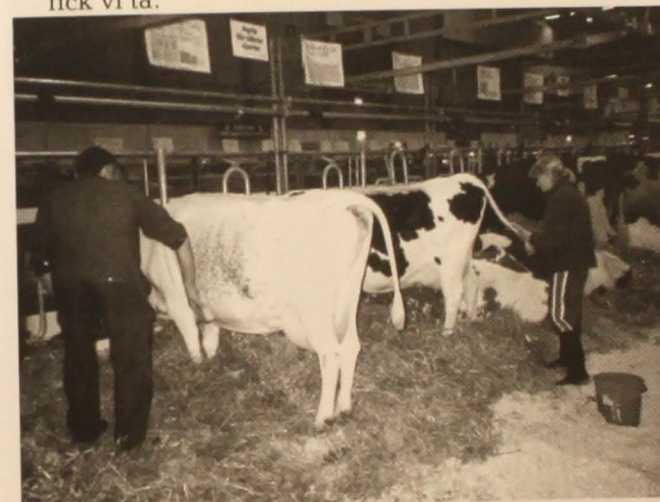
Elin tvättar ko hemma i lagården. Foto: J G

När man håller på med sådant här så skall de gärna strula lite också. När dagen kom när korna skulle ner till Jönköping hade vi ingen som körde, så hur skulle vi få ner dem? Som tur var hade jag bett SRB-föreningens ordförande Mats Eriksson om hjälp. Han hade hållit på att jaga djurbil i flera dagar. Men för att korta ner en lång historia, så löste sig allt till slut. Mats fick till slut tag på en transport för korna från Östergötland, dessa två och några till. När korna hade åkt var det ju bara att ge sig av själv och hoppas att allt som skulle med var ihågkommet. Elin och jag för ner på eftermiddagen och började med förberedelserna. Tvätta kor igen, mjölka och utfodra.

Så var det bara montern kvar att iordningställa, vi delade monter med Rödkulleföreningen i år som syns på bilden. Tillsammans gjorde vi

iordning montern Kristina hade det extra smidigt, hon behövde bara kliva ett steg åt sidan för att byta ras. I år var det ett annat koncept i montrarna med barbord, bra eller dåligt vet jag inte, men vi hade iallafall ingenstans att ha grejerna så det blev lite rörigt i montern men det fick vi ta.

Mårten och Elin förbereder korna för visning. Skötseln och visningarna av korna gick mycket bra. Jag vill omnämna en speciell person som är, ja jag vill nog säga Mr Elmia i alla fall bland djuren. Torgny Andersson är alltid glad och håller ordning på mjölkning och utfodring m.m. Han är en sådan person som bara måste vara med, annars fattas det någon. Ett STORT TACK Torgny.

Dagarna gick och på kvällarna var vi helt slut så nattsudd blev det inget förutom på den ordinarie festkvällen med god mat och underhållning av hög klass.

Korna skötte sig bra under dagarna, det enda som hände var att 463 Flinga fick diarré den första dagen. Ni må tro att det var nervöst när hon skulle visas. Vi fick ha en man bakom

Mr Elmia, Torgny Andersson, foto: J G

henne som höll i svansen när vi gick förbi de övriga korna. Tänk om hon hade skitit och med svansen stänkt ner alla de nyuschade korna. Då hade det nog blivit tjära och fjädrar för mig! Dagarna avlöpte och snart blev det lördag och dags att åka hem. Kl 16.00 var det utlastning av djuren och resan gick hemåt.

Korna var hemma före Elin och mig. De såg ut som om de tyckte att det var skönt att komma hem, trots att tvättning och rykning inte blir lika intensivt som på en sådan här utställning. Tilläggas kan att 463 Flinga kastade tvillingar två månader för tidigt. Detta kan jag inte skylla den här resan för då det var så pass långt efter. Men jag har ju en fantastisk förmåga att välja ut kor till Elmia. Förra gången jag hade med kor på inomgårdsutställningen -99, så tog jag även då med en ko som senare fick tvillingar. Detta är ju naturligtvis en slump men om jag bara hade vetat hade dom inte fått vara med. Nog om detta, innan jag slutar vill jag tacka alla som var med för eran insats både för föreningen och skötseln av mina kor!

God Jul och Gott Nytt önskar Joachim

Så läser du den linjära beskrivningen

I aveln strävar man efter en funktionell exteriör. Det man lägger störst vikt vid är de egenskaper som avgör om kon kan producera mycket mjölk utan att drabbas av störningar. Man tittar på kropp, ben och juver.

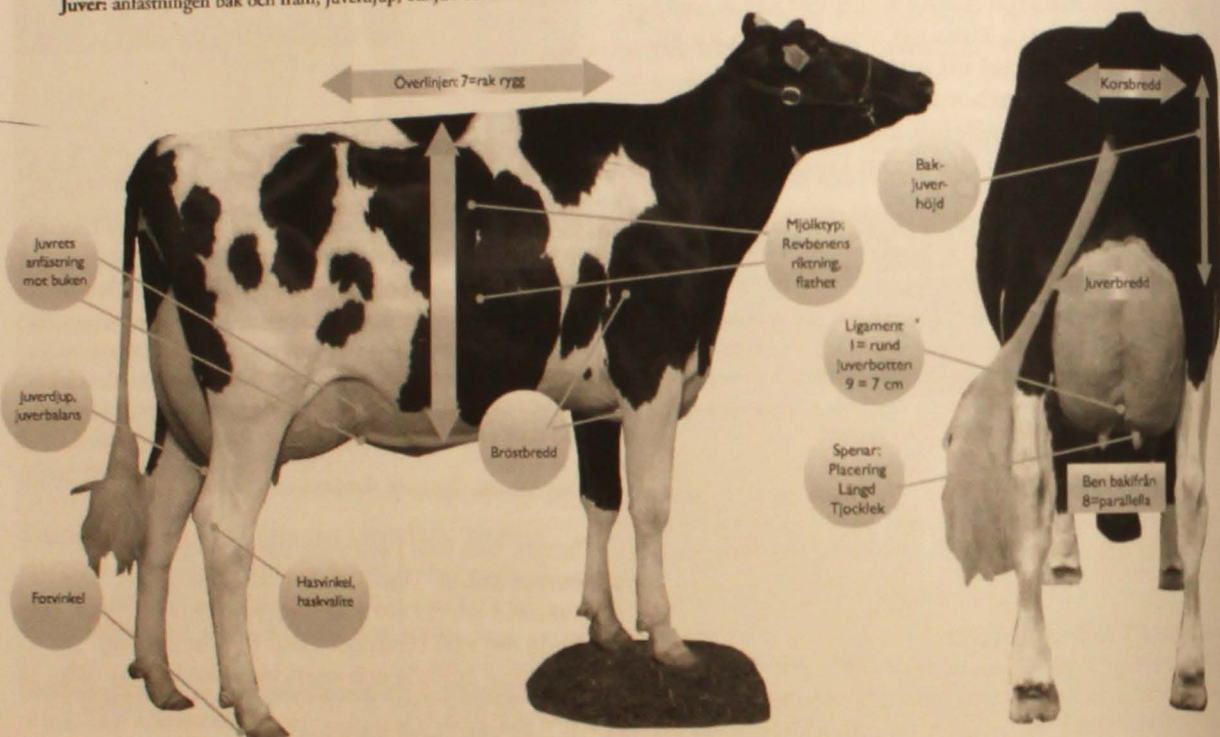
I det egna avelsarbetet kan man använda bedömningen när man gör en semineringsplan, när man gallrar eller rekryterar. Om man köper djur kan man få en bild av mor och mormors exteriör om deras bedömningar finns dokumenterade. Bedömningen kan också användas när man väljer ut tjurmodrar och vid avkommebedömning av dottergrupper efter ungtjurar. I tjurkatalogen redovisar man de uppskattade avelsvärdena som är baserade på exteriöra egenskaper.

Enkelt kan man säga att man gör en beskrivning av hur kon ser ut vid bedömningsstillfället. Varje egenskap bedöms enligt en internationell linjär skala mellan 1 och 9. Den ser ut ungefär som de liggande staplar du kan se i tjurkatalogen. Vad som är optimalt för de olika egenskaperna arbetas regelbundet om beroende på vilken ras och vilka avelsmål man har.

När man bedömer exteriören ska kon stå avslappnad med huvudet uppe. Det är också bra om hon kan röra sig fritt eftersom många egenskaper syns bättre på lite avstånd.

Det här tittar man på:

Kropp: här ingår mjölktyp, kropps djup, bröstbredd, rygg, korslutning, korsbredd.
Ben: här tittar man på hasvinkeln från sidan, benen bakifrån (som ska vara parallella) förvinkel, benbyggnad och haskvalite.
Juver: anfästningen bak och fram, juverdjup, bakjuverets bredd och höjd, juverligament, juverets balans. Spenarnas placering, längd och tjocklek.

Vid en exteriörbedömning får kossan poäng för hur nära det optimala värdet - optimum - hon ligger, men vad som är optimalt för de olika egenskaperna ändras ofta beroende på vilka avelsmål som gäller för olika raser.

Så här räknas värdet ut

Optimum räknas ut så här: Varje grupp, kropp, juver och ben får ett sammantaget värde av den linjära beskrivningen. Speciella procentsatser av varje värde slås sedan ihop och bildar exteriörpoängen. (Max 100)

Exempel			
Kropp	80 p	30%	24 p
Ben	75 p	30%	22,5 p
Juver	90 p	40%	36 p
Helhet			82,5 p (=83 p)

Kropp:

Korshöjd: Mäts och värderas.
Mjölktyp: Revbenens riktning och flathet och även avstånd mellan revbenen. Om revbenens förlängning när juvret är mjölktypen 5. 1 = grov och kompakt med täta revben. Vid 9 är revbenen riktade bakåt, flata och öppna.
Bröstbredd: Avståndet mellan frambenen, bröstpartiet bakom bogen. 1 = smalt, 9 = brett.

Kropps djup: Bedöms från sidan där det sista revbenet börjar. 1 = grunt, 9 = djup. Om kroppen är lika djup som avståndet till golvet = 4.
Korsbredd: Avståndet mellan bärbenen. 1 = 10 cm, 9 = 26 cm.
Korslutning: 3 = plant kors, 1 = överbyggt kors, 9 = sluttande kors (12 cm).
Överlinje: 1 = sänkt, 7 = rak, 9 = ryggen i båge.
Ben:
Hasvinkel: 1 = rak, 5 = korrekt, 9 = krokig.
Ben bakifrån: 1 = hastrång, 8 = parallella, 9 = hjulbent.
Fotvinkel: Hårrandens linje i förhållande till båsballen. 5 = 45 graders lutning, 1 = låg fotvinkel, 9 = brant.
Haskvalite: 1 = svullen vätskefylld, 9 = torra

Juver:

Främre anfästning: Juvrets anfästning mot buken. 1 = lös, 9 = stark.
Bakjuverhöjd: Avståndet från bärbenen till parter där juvervävnaden börjar. 1 = låg, 9 = hög.
Bakjuverbredd: 1 = smalt < 3 cm, 9 = brett.
Ligament: 1 = rund juver botten, 9 = 7 cm.
Juverdjup: Juverbottens avstånd till hasspetsen. 3 = juverbotten i nivå med hasspetsen, 9 = juverbotten 18 cm över hasspetsen.
Juverbalans: 5 = bakjuver och framjuver i samma nivå, 1 = baktungt, 9 = framtungt.
Spenar: Placering av fram- och bakspenar. Spentjocklek

Artikeln publicerad med tillstånd från Skånesemins VD. Reds. anm.

Information från Avelskommittén

Sista numret för i år. Vi har ingen ny ungtjur att redovisa, då den som är på gång inte är färdig för distribution ut till oss bönder ännu. Vi tänkte istället slå ett slag för en av våra äldre projekt-tjurar 40 Pelle då det inte kommer något nytt från Svensk Avel riktigt än. Mera om Pelle kan ni läsa på sidan 13.

Mycket av det som jag skriver på denna sida är hela tiden upprepningar men vi kan inte annat än böna och be er t. ex. när det gäller tjurur. Har ni någon som skulle passa att samla på Alebäck eller om ni har någon som är intressant under uppfödning hör av er. När det gäller vad som är intressant överlåt det åt oss, hör av er oavsett vad ni har tack!

På tal om Alebäck har vi precis i dagarna avslutat årets samling. Detta var väl inte det mest lyckade året precis. Två av de fem tjurarna som samlades gick direkt till genbank. Vi kommer i nästa nummer att redovisa tjurarna närmare då allt är klart med foton, DNA osv.

Planera för om ni behöver intyg till nästa Mutroansökan i vår, det är alltid bra att vara ute i så god tid som möjligt och snällt mot intygsintygaren Robert Nilsson om inte allt kommer de sista dagarna. Se även till att rapportera de tjurur som ni använder och är osäkra på om de håller kraven, hör då av er till Robert så försöker han att hjälpa er.

Linjärbeskrivning alltså bedömning av kons, ja även tjurens exteriöra attribut är något som vi ofta pratar om. Juver, Ben, Kropp, Helhet. För att ge er en förklaring om hur det fungerar och hur man räknar ut de siffrorna man får fram har vi fått tillåtelse av Skånesemins VD Olof Persson att publicera deras redovisning över detta, se sid Detta kan vara intressant att ha för att bättre kunna förstå innebörden av bedömningarna vid Individ Avel och stambokföring. Vi vill tacka Olof Persson för att vi fick publicera denna sida om linjärbeskrivning i sin helhet.

Vi håller på att planera för ett fjällnära möte vilket ni kan läsa om på sidan Lite kort om vad som är på gång vad gäller de fjällnära djuren. Nu i december skall vi träffa SLU och resonera om de fjällnära djuren, vad detta möte mynnar ut i får vi se, men vi kommer i nästa nummer att redovisa de planer och strategier som framkommer på det mötet. När det gäller registrering och rapportering ligger det på is en stund tills vi har bestämt vilka

formulär vi skall använda oss av, allt måste bli enklare att sköta.

Tack för i år, hör som vanligt av er om ni har någon bra ko som ni vill ha hjälp att välja tjur till eller om ni har en bra tjurkalv rapportera den till Svensk Avel. Något som är väldigt viktigt är att få rätt tjur på rätt ko så att vi inte tappar bort bra tjurmodrar. Det har hänt flera gånger att tjurkalvar som är efter riktigt bra kor, potentiella tjurmodrar har blivit seminerade med ej gruppent eller med en tjur vi har avkommer efter så att den inte är intressant.

Styrelsen vill passa på att tacka: Svensk Avel, STN-föreningen, Sveriges Röd-kulleförening, Jordbruksverket och Svensk Mjölk för ett gott samarbete under 2006! Med förhoppning om ett lika gott samarbete under 2007!

Vi hörs nästa år, sköt om er!

Avelskommitténs ordf.
 Joachim

Guide

MIN = Mjölkindex
Mjölk: - = lågt mot normalt. M = normal med variation. + = högt mot normalt.
Juver: - = svagt mot normalt. M = normalt med variation. + = starkt mot normalt.
Spenar: L = långa mot normala. M = normala med variation. K = korta mot normala.
Golvavstånd: - = lågt mot normalt. M = normalt med variation. + = högt mot normalt.
Färg: - = blek. M = variation. + = rikligt med färg.
Lynne: - = nervösa mot normala. M = Normal. + = gott lynne.

Aktuella semintjurar från Svensk Fjällrasavel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Fjällrasavel. Beställningen av dessa tjurar

sker hos Svensk Avel via Din Husdjursförening! Använd kodnumret vid beställning. Tjurar är ej avkommeprövade.

Namn:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:	Mjölkl Min	Juver	Spenar	Golv- avst.	Färg	Lynne	Kalvstorlek
Grupp 1											
165 Leo	7-556	6677	10 Smith	158 Fare	100	+	K	M	M	M	Norm mot
1 Hubert	7-564	6680	6720 Jovial	708 Bill	90	M	L	M	+	+	
156 Zonat	7-543	6681	9 Zober	723 Figer	M-	M+	M	M	-	M	Norm mot
181 Idear	7-563	6691	38 Desing	9 Zober	81	M	M	+	+	M	
162 Linus	7-567	6694	10 Smith	37-13581-133	99						
3 Peter	7-592	6871	29 Ise	6732 Snäpp	M-	M	M	M	+	M	Norm mot
70 Rosen av B.	7-507	20002	733 Gandi	741 Finell	-	M		M-	M	M+	Norm mot
32 Goding	7-707	20009	733 Gandi	6718 Joar	94	M	M	M	M	+	
201 Driv	7-766	20071	181 Idear	163 Fjänne	M	M			M	+	Norm mot
9150 Tor	7-761	24000	9007 Lano	9004 Selo	M	M	M	M	M	M	
9151 Loke	7-762	24001	9010 Öst-Tor	9008 Koro					M		
7261 Loket	7-815	20138	9151 Loke	6776 Lippo							
Grupp 2											
23 Svempa	7-576	6684	67 Ringo	940 Hompen						+	
164 Lim	7-566	6695	83 Rim	158 Fare	M	+	M		M		
30 Herman	7-703	20005	34 Lysing	6715 Lage	M				M		
1002 Manitou	7-714	20029	6715 Lage	940 Hompen	99			+		M	
2 Gusten	7-721	20011	158 Hink	6742 Harg	97	M	M	M+	M	M+	
234 Sprint	7-738	20024	302 Misse	159 Silenar	M	+	M	M	-	++	Norm mot
1080 Major	7-724	20033	127 Desir	940 Hompen	108	M	L	M	M	M	Norm mot
1095 Flise	7-744	20045	302 Misse	65 Lur	M+	M	M	M+	M	M	
85 Loke	7-746	20046	75 Lör	6715 Lage	M+	M					
2076 Svix	7-745	20048	39 Dixon	726 Basker	M	M	M	M+	M	+	
1006 Glunt	7-743	20050	6758 Bula	940 Hompen	107	M	M	M+	M	+	
7266 Wiktor	7-817	20141	6746 Hompest	943 Bass							
1110 V. Gose	7-818	20140	727 Drill	1003 Lilloxen							
1239 Dagobert	7-826	20149	234 Sprint	53 Guldus							
273 Harlie	7-828	20151	6841 Hasse	1080 Major							
Grupp 3											
57 Hinder	7-561	6699	155 Levi	940 Hompen	96	M	M	M	M	+	
6 Snöstorm	7-595	6711	701 Svarting	6718 Joar	87	+	M	M	M	M	
178 Terrin	7-598	6714	145 Tessar	743 Bisko	104	M+	M	M	-	+	
40 Pelle	7-596	20001	6748 Bör	786 Maro	105	M+	M	M+	M	M	Norm mot
2000 Maraton	7-704	20006	710 Agaton	786 Maro	93	M+	M	M	+	M	
208 Monogram	7-702	20026	9005 Mono	85 Nalle	100	M-		M	M		
2027 Drutten	7-725	20035	6763 Svartus	17 Rino	97				M		
7114 Gubben	7-740	20039	27 Gunde	791 Karat	97	M	M	M-	M	+	
1102 Fagott	7-739	20044	4 Totte av K.	155 Levi	101	M	M	M+	M		
4175 Triss	7-778	20073	178 Terrin	708 Bill					M		
2087 Boss	7-781	20075	6 Hoss	786 Maro	M-	M	K	M	+	M	
135 Stig	7-795	20110	44 Fagerman	708 Bill					M		
1202 Rist	7-805	20124	1159 Elon	41 Duvolen					M	M+	
7230 Don-Juan	7-806	20125	41 Lyster	1088 Flimmer	M	M	K	M+	M	M	Norm mot
550 Fridolfi	7-808	20126	57 Filur	157 Lirken							
2192 Ris-Otto	7-816	20139	43 Rise	17 Rino							
143 Erej	7-827	20150	6738 Mast	157 Lirken					M		Norm mot

Aktuella semintjurar från Svensk Avel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Avel. Nu har vi gjort en ny lista över Svensk Avels tjurar som är avkommebedömda. Här har vi tagit med all den viktigaste datan om tjurarna.

Namn:	Gr:	Kodnr:	Stamb.	Far:	Mf:	Min	Mjölkl	F%	P%	Dotter fert.	Kmf	Mast- res	Övr. sjukd.	Ö-tal	Kropp	Ben	Juver	Spenn- längd	Lynne	Mjölkl barhet	Tjur- index
6769 Delta	1	6-6769	96769	38 Desing	786 Maro	98	101	96	97	113	108	93	79	102	86	92	97	94	107	116	-5
6742 Harg	2	6-6742	96742	729 Homeros	726 Basker	101	97	104	104	98	110	106	98	84	92	105	104	115	97	100	3
6746 Hompest	2	6-6746	96746	940 Hompen	726 Basker	100	102	95	98	101	98	101	87	100	97	84	121	93	94	109	0
6759 Bam	2	6-6759	96759	943 Bass	786 Maro	99	103	96	97	90	103	107	108	103	94	84	102	87	92	114	-3
6765 Hona	2	6-6765	96765	940 Hompen	6715 Lage	90	89	110	101	110	87	111	108	103	100	79	104	94	92	114	-8
6787 Laro	2	6-6787	96787	6715 Lage	786 Maro	103	101	105	102	118	109	110	104	109	89	107	102	94	102	92	9
6838 Lars	2	6-6838	96838	6787 Laro	6748 Bör	96	93	108	104	113	107	112	98	104	91	102	102	100	97	90	1
6738 Mast	3	6-6738	86738	786 Maro	723 Figer	94	92	105	103	104	102	105	91	100	86	105	110	87	100	90	-7
6777 Makro	3	6-6780	96780	6724 Mikro	786 Maro	106	106	96	100	97	92	109	86	95	103	87	104	113	94	90	3
6780 Mise	3	6-6777	96777	6724 Mikro	786 Maro	105	103	99	102	98	87	124	85	93	107	110	89	97	105	90	-1

Ungtjurar och väntetjurar från Svensk Avel

Denna lista utgörs av de nya ungtjurarna som vi rekommenderar att ni använder i så stor utsträckning som möjligt. Väntetjurarna är de tjurar som gått ut i tillräckligt stort antal doser (ca 500 st) och som i väntan på sin avkommeprövning är så kallade väntetjurar.

Namn:	Grupp:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:
Ungtjurar					
6854 Josef	2	3-6854	Sv Fj 96854	6758 Bula	6746 Hompest
6856 Fred	2	3-6856	Sv Fj 96856	6787 Laro	6758 Bula
6858 Rille	2	3-6858	Sv Fj 96858	147 Riss	164 Lim
6861 Dacke	2	3-6861	Sv Fj 96861	6715 Lage	53 Gulldus
Väntetjurar					
6840 Gunde	1	3-6840	SKB 96840	739 Gute	165 Leo
6847 Levis	1	3-6847	SKB 96847	46 Lester	161 Smille
6851 Gus	1	3-6851	Sv Fj 96851	6840 Gunde	161 Smille
6801 Bude	2	3-6801	SKB 96801	6758 Bula	6768 Deger
6837 Bamse	2	3-6837	SKB 96837	6759 Bam	940 Hompen
6839 Hadar	2	3-6839	SKB 96839	6742 Harg	6759 Bam
6841 Hasse	2	3-6841	SKB 96841	6742 Harg	940 Hompen
6845 Baba	2	3-6845	SKB 96845	6759 Bam	729 Homeros
6848 Birk	3	3-6848	SKB 96848	708 Bill	41 Duvolen
6849 Aragorn	3	3-6849	SKB 96849	710 Agaton	6748 Bör
6850 Röde Orm	3	3-6850	SKB 96850	6777 Makro	41 Duvolen

Namngivning av tjurar m.m.

Vid ett flertal tillfällen har jag vid Stambokföringen stött på att namn inte varit detsamma på papperen som jag fått och vad som legat i Svensk Mjölks system. Nu kan man även namnge tjurar. Att komma ihåg är att kvigkalvar

vid födseln får moderns namn automatiskt. Vill man inte ha det namnet måste man skicka in följande rapport till sin Husdjursförening för att få in rätt namn.

Göran Lundström,
Stamboksexpeditionen

svensk mjölk

805 01 M

RAPPORTERING AV NAMN, BRÖSTOMFÅNG, BÅSPLATS MM
Kokontroll, Härstamningskontroll och Semin

För nr Besättn nr

Rapportdatum
År Mån Dag Tjm

Nytt block
önskas Djurägare

Löpnummer	Div. kod	Datum för mätning/vågning		Bröstomf. Vikt		Båsplatsnr	Namn
		År	Mån	Dag	Cm Kg		

Kortet avlämnas omedelbart.
Skriv tydligt, använd blå- eller svart kulspetspenna.
Fyll i så här:
1 2 3 4 5
6 7 8 9 0

40 Pelle

40 Pelle Sv Fj 20001 kod nr. 7-598 Grupp 3, Foto: Robert Nilsson

40 Pelle är en av de äldre tjurarna som går under epitetet projekt & Alebäckstjurar. Han var den andra tjuren att stambokföras av oss och med fjällrasstamboksnr 20001. Vi vill i detta nr av Fjällkon slå ett slag för denna tjur då han på års- och ungdjursredovisningarna har fått positiva värden, med ett Min på 104 och tjurindex på + 5 vilket rankar honom som en av rasens bästa tjurar. Han är att rekommendera om man vill höja avkomman, då han vid stambokföringen mätte hela 140 cm i mankhöjd. och därmed är han en av rasens högsta tjurar de senaste 20 åren. Till kvigor kan vi inte rekommendera användandet av Pelle, då avkommorna har blivit normala mot stora. Ko-linjen bakom Pelle

är den berömda N-linjen från Rut Svensson, Trångsviken. Pelle är född hos Eva Karlsson, Våmhus och samlades våren -96. Modern 26 Nilly mjölkade på 5,11 år 5603 X 4,2 X 3,3 = 234, 186. Hon var en mycket lovande 1:a och 2:a kalvare, men fick en kronisk maginfektion strax innan den 3:e kalven på grund av förorenat vatten från kommunen, men hennes gener var det inget fel på. Fadern 6748 Bör är född hos Hans-Erik Nordström, Tavelsjö. Modern till Bör är den fantastiska kon 190 Öra som på 13,2 år mjölkade 9351 X 4,4 X 3,7 = 414, 350, och med en livstidsproduktion på 123587 kg

Mor: 26 Nilly SKB 8676 f. 900329	MM: 7 Nilly	MMM: 24 Nilly
	MF: 786 Maro SKB 86786	MMF: 27 Zorro
Far: 6748 Bör SKB 96748 f. 910626	FM: 190 Öra SKB 8504	MFM: 60 Majros
		MFF: 717 Kare SKB 76717
	FF: 743 Bisko SKB 76743	FMM: 156 Örgull SKB 8508
		FMF: 708 Bill SKB 76708
		FFM: 86 Biska SKB 8383
		FFF: 6 Hoss SKB 6663

Något om bevarandearbetet i ett grannland.

Som säkert de flesta av er vet pågår skydds- och utvecklingsarbete för hotade raser av tamdjur runt hela världen. Och även i våra grannländer i Baltikum har man nu kommit igång på allvar med att samla material och kunskap om raser som mot alla odds, och trots decennier av kommunistisk kollektivism, lyckats överleva. Saken var ju den fram till ländernas frigörelse runt 1990 att varje anställd på en kolchos eller sovchos hade rätt till en jordplätt för privat brukande och där man kunde hålla sig med en egen ko, svin och några höns. Det var i den miljön som enstaka exemplar av gamla raser lyckades överleva. I Litauen, som den här artikeln handlar om, har man kvar inte mindre än tjugo raser av gamla tiders tamdjur, hästar, kor, svin, får, getter och fjäderfå. Av nötkreatur rör det sig om två mjölkraser, den ask-grå och den vitryggig. Här ska jag berätta något om den sistnämnda, och kanske i ett kommande nummer av Fjällkon om den ask-grå.

Gemensamt för de två raserna är att de båda, liksom vår fjällko, höll på att korsas bort med raser som de styrande ville favorisera i tron att de var mer produktiva. Men i jämförelser som gjorts sedan bevarandearbetet började 1994 visar det sig att de gamla raserna hade i stort sett samma produktionsförmåga som de raser man korsat med, alltså Röd Dansk och Holstein. Snittet låg på 4577 kg mjölk med 3,98% fett och 3,26% protein. Kanske inte så imponerande med dagens svenska mått mätt, men man må ha i åtanke vilka omständigheter som rådit i Litauen fram till nu. Gör man det, så är produktionskapaciteten hos den gamla vitryggiga kon imponerande.

Den här rasen, i likhet med vår fjällko, anses särskilt väl anpassad till sin miljö, och har god

förmåga att livnära sig på vad torvan kan ge. De djur som alltså klarat sig kvar hos privata småbrukare är inte många, och många av dem bär tydliga spår av tidigare korsningsverksamhet. Inte destomindre har man lyckats bygga upp två små besättningar i skydd av Litauens lantbruksministerium. Man har samlat och fryst in sperma från sju tjurar av god rastyp, och förberedelser är igång för att starta en stambok för rasen.

Litauens vitryggiga ko är av utpräglad mjölktyp, och alltså även i det avseendet lik fjällkon. Vi vet idag att fjällkon kommit invandrande till Skandinavien österifrån, till skillnad från alla andra som kommit söderifrån. Således betraktar vi vår fjällko som tillhörande samma djur som STN i Norge och PSK i Finland. Med dessa båda raser har vi ju ett gammalt utbyte av avelsmaterial. Med största sannolikhet tillhör även Litauens vitryggiga ko samma familj.

Patrik Gyllenhammar.

Källa för text och bild: "Lithuanian Native Domestic Breeds" utg. av Institute of Animal Science of LVA.

Lite av varje:

Vårträff

Vi hade tänkt att arrangera ett vårmöte med inriktning på den fjällnära populationen. Under åren som gått har fler och fler skaffat fjällnära djur och fler och fler viljor om hur vi skall bedriva aveln för ett säkert bevarande har tillkommit.

En sak är säker, var och en kan inte få sin vilja igenom, utan vi måste enas så att alla har möjlighet att ha dessa djur.

De fjällnära djuren skall fortsättningsvis vara kvar under Svensk Fjällrasavels fana, men alla är välkomna med sina åsikter, vi är lyhörda för alla. I skrivande stund är tid och plats inte klart, men vi har tänkt att förlägga mötesplatsen i centrum av var de flesta ägarna av fjällnära djur bor. Troligtvis blir mötet i slutet av Mars. Speciell inbjudan skickar vi så snart allt är klart, förhoppningsvis i månadsskiftet Jan - Feb. Inbjudan skickas till dem vi vet har fjällnära djur antingen man är medlem eller ej. Alla är välkomna, så känner du någon med intresse för de fjällnära djuren, meddela honom/henne att de är välkomna också. Passa på nu att komma och framföra dina åsikter!

Joachim

PS Nya blanketter för inrapportering av nya djur är under framtagande, det är ingen panik att rapportera in, vi återkommer när blanketterna är klara. DS

Obs! Obs! Obs!

Ny adress till stamboksexpeditionen!

Göran Lundström
Glädjens gränd 12
903 63 Umeå
tel: 090-311 16
e-mail: goran.lundstrom@yahoo.se

Stort Grattis!

Birgitta Karlsson 60 år!

Vi vill härmed uppmärksamma Birgitta Karlssons födelsedag som var den 24/11!

Stort Grattis

Från dina Fjällrasvänner!

VÄGGALMANACKAN FÖR 2007!

Som vanlig med fina bilder på lantras-kor
Pris 100:- + porto, kan nu beställas från
Kristina Torén, se adress på sid 4!

Årsstämman 2007

Kommer att hållas mellan den 2 -4 augusti.
Denna stämma fortsätter på vattentemat och
kommer att vara i Ångermanland.
Mer information kommer i nästa nr av
Fjällkon.

Marie Kallin & Mårten Dahlberg

Manusstopp!

Manusstopp till nästa nummer av tidningen är den:

15/2 2007!

Material skickas till Kristina Torén
e-mail: kristina.toren@comhem.se
adress ser ni på sid 4.

Ko-raser....

Säkert har många av er, när ni lämnat uppgifter till CDB i Söderhamn, sett på baksidan av blankettblocket en lång rad av ko-raser uppräknade. Flera av dessa raser har man varken sett i verkligheten, eller knappt ens hört talas om. Finns de verkligen alla i Sverige?

Den frågan har jag ställt mig själv ibland, och till sist blev nyfikenheten för stor, så jag tog och ringde upp Jordbruksverket för att kolla. Svaret blev en överraskning, Jodå, nog fanns de alltid, och man var vänlig nog att sända mig en lista på alla de raser som man rapporterat in kalvningar för. Här intill kan ni se denna lista. Tyvärr vet jag inte vilka ägarna är till alla dessa raser, så det ska jag försöka ta reda på.

Listan omfattar både mjölkraiser och kötraser, och jag kan inte gissa annat än att det finns många människor runt om i landet som gjort sig besvär och tagit på sig kostnader för att på egen hand importera dem. Hur dom sen klarar av avelsarbetet har jag ingen aning om. Kanske någon annan bland våra medlemmar har upplysningar att ge? En del djur kanske finns i djurparker, men knappast alla. Vad gäller rasen Belted Galloway så känner jag en uppfödare här på Gotland, och vet att han importerat embryon från Kanada. Och en del av raserna kan man nog få hit från Danmark. Hör av er om ni vet mer än jag i frågan.

God Jul och Gott Nytt År till er alla

Patrik Gyllenhammar

Som ni ser i tabellen här intill finns det 34 olika raser i Sverige idag! För några år sen fick jag en rolig bok av min bror som varit i Amerika, "How to identify and appreciate America's 52 Breeds" Alltså fanns det 52 olika ko-raser i Amerika 1996 när den boken kom ut! Där finns faktiskt både fjällkor, Röd Dansk och NRF (Norskt Rött och vitt Fe!)

Fjällkorna heter Fjällrus i boken, men det finns ingen beskrivning eller teckning på dem tyvärr. Den vanligaste rasen var precis som i Sverige, Holstein med över 500 000 registreringar..

Kristina

ANTAL DJUR PER RAS I CDB 2006-11-22

RASKOD	RAS	ANTAL
1	SRB	463272
2	SLB	586722
3	SKB	6148
4	SJB	7021
5	SAB	2587
6	RB	102
8	Hereford	59998
9	Charolais	72141
11	Aberdeen Angus	14612
12	Limousin	10324
14	Simmental	33131
16	Highland Cattle	17598
17	Belted Galloway	94
18	Blonde D'Aquitaine	2891
19	Dexter	83
20	Galloway	55
21	Tiroler Grauvieh	35
22	Piemontese	52
23	Belgisk vit och blå	2
24	Gelbvieh	42
25	Chianina	37
28	Fleckvie	35
31	Brown Swiss	492
40	Rödkulla	2170
41	Fjällko	5293
42	Väneko	276
43	Bohuskulla	44
44	Ringamålako	143
50	Telemarksfe	32
51	Vestlandsk fjordfe	57
52	Dolafe	13
90	Amerikansk bison	70
91	Buffel, vattenbuffel	66
99	Korsning/övriga raser	344503

Julkuriosa

Hur hinner egentligen tomten?

Visst gnager de oss, de ständiga frågorna i jultider: Finns jultomten? Och om han finns, hur klarar han i så fall av att besöka alla barn på jorden?

Nu har vi svaret.

Vi har tagit del av en rent vetenskaplig analys av jultomtefakta som klart belyser jultomtens arbetssituation Ett solklart fall som tomtarnas skyddsombud kan dra till arbetsdomstolen.

Hur tar sig jultomten till alla snälla barn på julafton?

Det finns inga nu kända fall av flygande renar. Men eftersom det finns 300 000 oidentifierade arter av levande organismer på jorden så är det inte helt uteslutet att någon utav dessa faktiskt är tomtens flygande ren.

Hur mångs barn måste tomten besöka på julafton?

Det finns två miljarder barn i världen, Men eftersom tomten inte tar hand om de muslimska, judiska, hinduiska och buddistiska barnen reduceras hans arbetsområde till 378 miljoner. Om varje familj i genomsnitt innehåller 3,5 barn betyder det att tomten besöker 91,8 miljoner hem. Då får man utgå från att det åtminstone finns ett snällt barn i varje.

Hur lång tid har han på sig hos varje barn?

Tomten har 31 arbetstimmar till sitt förfogande, tack vare tidszoner och jordens rotation, om han färdas från öst till väst. Det blir 822,6 besök per sekund. Det betyder att han har en tusendels sekund på sig att parkera och hoppa ur släden, knacka på dörren, dela ut julklappar, äta julgröt och godis samt ta sig till nästa hus.

Hur långt måste tomten färdas på julafton?

Om han måste förflytta sig i medeltal 1,25 mil per hushåll blir den totala reslängden 12 miljoner mil.

Hur fort måste renarna dra släden?

Tomtens släde måste röra sig med en hastighet tre

tusen gånger snabbare än ljudet, cirka 100 mil per sekund. Att jämföras med den snabbaste rymdroboten som gör 4,4 mil per sekund.

Hur mycket måste tomten lasta på släden?

Förmodar man att varje barn inte får mer än ett medelstort paket på cirka 1 kilo, betyder det att slädens last, förutom tomten som ju beskrivs som överviktig, väger över tre hundra tusen ton. På land klarar en vanlig ren inte att dra mer än 135 kilo. Även om man tänker sig att en flygande ren klarar tio gånger så mycket som en vanlig ren så behövs 214 tusen renar för att dra släden. Slädens totala vikt blir 353 tusen ton.

Vad händer när denna tungt lastade släde ska hinna runt till alla barn?

353 tusen ton som färdas i en hastighet av 100 mil per sekund genererar ett enormt luftmotstånd. Det kommer att heta upp renarna på samma sätt som när en rymdraket kommer tillbaka in i jordens atmosfär. Ledarrenarna kommer att absorbera en energi av 14,3 triljoner joule per sekund. I korthet betyder det att de kommer att flamma upp nästan omedelbart, övertända bakomvarande renar och åstadkomma en öronbedövande ljudbang. Hela rengänget kommer att vara förångat inom loppet av 4,26 tusendels sekund.

Vad händer då (hjälp!) med tomten?

Under tiden kommer tomten själv att utsättas för en centrifugalkraft 17 500 gånger större än jordens tyngdkraft. En 110 kilos tomte, vilket är förhållandevis smalt, skulle kastas tillbaka i släden med en kraft av nästan 2 miljoner kilo.

Slutsats av den vetenskapliga tomteanalysen: Om tomten någonsin delade ut julklappar på julafton så är han död nu.

Källa: Vandringssågen på internet. Kontrollerad och med stor reservation godkänd av fysiker Kjell Fransson vid Stockholm universitet.

Livdjursförmedling

Information

Hej alla kovänner!

Om jag inte svarar på telefontiden så lämna alltid ett meddelande så hör jag av mig så fort det går. Vi har också förmedling på vår hemsida: Obs ny! www.fjallko.se Där får ni annonsera själva

Mårten

Livdjursförmedlare:
Mårten Dahlberg
Tel: 0612-532 67
Fax: 0612-531 07
Telefontid: Måndagar 12-13.00

Till salu:

273 Harlie
far: 6841 Hasse
se Fjällkon nr 4/2005
Kenneth Lundgren, Medle
tel: 0910-77 01 42

Fjällnära djur av ren Lillhärjäbyggetstam.
1 ko, 224 Fia
2 dräktiga kvigor, 343 Doris & 347 Flora
1 kvigkalv, 352 Fiona
1 tjurkalv, 138 Domino
Alf Gustafsson
tel: 070-252 70 43

2st dräktiga kvigor
Bengt-Göran Fjällström
tel: 0940-510 42

1 fjällnära tjurkalv född i april-06
Anders Nilsson
tel: 0415-135 41

Mjölkkor till salu
Bibbi Brynilds
tel: 070-699 66 94

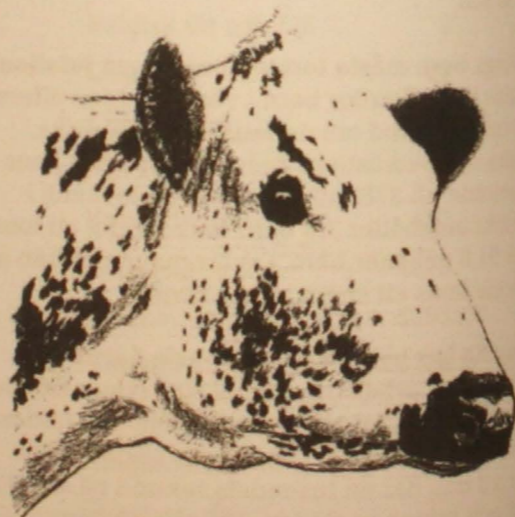
2st kvigor.
Per Skytte
tel: 0485-56 11 09

4 kor och en dräktig kviga.
Fredrik Keltemyr
tel: 0515-336 36

6 dräktiga kor.
Sven-Olof Bergström
tel: 0554-201 43

Köpes:

Kvigkalvar
Ann-Mari Lindberg
0552-221 06

Mera bilder från Elmia:

Mårten med 463 Flinga, husse Joachim håller koll så för säkerhets skull foto: Kristina Torén

Elin med 188 Nicolina, foto: Kristina Torén

Fjällkon

Föreningsbrev B-post

Porto betalt

Avs: Svensk Fjällrasavel
c/o Kristina Torén
Stagneliusvägen 23 VI
112 59 Stockholm

Gott slut!

Göran Lundström med 463 Flinga och Elin Gustavsson med 188 Nicolina. Foto: Kristina Torén

& Gott nytt 2007

önskar Svensk Fjällrasavel.